

Två av tre klubbar välkomnade barn med typ 1-diabetes

Altinget den 13 december 2023

Barn med funktionsvariation löper risk för diskriminering och har skilda levnadsvillkor jämfört med andra barn (Unicef, 2023). Studier om levnadsvillkoren för barn med typ-1 diabetes visar att dessa har lägre betyg och sämre möjligheter att välja skola än andra barn. De har också en överrisk för psykisk ohälsa samt lägre sysselsättning och inkomster som vuxna.

För barn med typ-1 diabetes är möjlighet till ett aktivt liv och regelbunden motion av stor betydelse. Den svenska idrottsrörelsen kan spela en roll för livskvaliteten hos barn som lever med typ-1 diabetes.

Idrott i olika former ska vara fri från diskriminering. På Riksidrottsförbundets hemsida står att läsa att "Trygg idrott är fri från diskriminering" och dokument om värdegrund och likabehandling finns att hitta på snart sagt varje förenings hemsida.

I ett fältexperiment har vi studerat tillgången till plats i ungdomsidrotten för barn med typ-1 diabetes. Experimentet har genomförts genom att fiktiva föräldrar ansökt om plats för sina barn i föreningar i svenska lagidrotter.

I experimentet inkluderades föreningar som hösten 2023 hade lag som deltog i någon av de högsta serierna i Sveriges största lagidrotter. Totalt kontaktades 193 föreningar inom fotboll (allsvenskan, superettan och division 1), ishockey (SHL, allsvenskan och hockeyettan), innebandy (SSL och allsvenskan) och handboll (handbollsligan, allsvenskan) via mailadresser som hämtats från deras hemsidor.

I ett mail frågade fiktiva pappor om möjligheterna för en 8-årig son att träna i föreningens ungdomsverksamhet. I hälften av de email som skickades ut angav pappan, förutom en del andra uppgifter, att den 8-årige sonen diagnostiserats med typ-1 diabetes för sex månader sedan. I den resterande hälften innehöll inte mailet någon information om diagnos.

Resultaten pekar på god tillgång till plats i ungdomsidrotten för barn med typ-1 diabetes. Skillnaden i möjlighet att få vara med och träna är små mellan dessa barn och de som inte har sjukdomen.

Totalt fick 66 procent av de föräldrar som uppgav att barnet hade typ-1 diabetes svaret att sonen var välkommen. I de fall där barnet inte hade typ-1 diabetes var andelen 77 procent. Skillnaden uppgick till alltså till drygt 10 procentenheter men var inte statistiskt signifikant. Andelen som fick direkt information om tid och plats för träning i svaret uppgick till något över 10 procent för båda grupperna. Ingen skillnad framkom alltså i detta avseende.

Relevansen av resultaten är uppenbar. Skillnaderna i tillgång till de delar av ungdomsidrotten vi studerat är mycket små mellan barn med typ-1 diabetes och andra barn. Detta ger oss värdefull information om levnadsvillkoren för barn med typ-1 diabetes. Till skillnad mot andra områden där

negativa utfall för barn med diagnosen typ-1 diabetes påvisats är ungdomsidrotten en arena som välkomnar dessa barn i samma utsträckning som andra barn.

Resultaten får betecknas som glädjande, men väcker samtidigt nya frågor. Vi studerar barn med diabetes typ-1 inom ungdomsidrott. Vi vet sedan tidigare att exempelvis barn med typ-1 diabetes och ADHD-diagnos har sämre möjlighet än andra barn att välja skola. Hur ser situationen ut för dessa barn på andra områden? Och hur ser situationen ut för barn med andra typer av funktionsvariation? Många frågor återstår i arbetet med att förbättra livsvillkoren för barn med funktionsvariation.

Ali Ahmed

Mats Hammarstedt